

DAGNY JOENSEN
JENS K. VANG

Orðaskiftið um jättanir til sjúkrahúsverkið er stöðugt og afturvendandi evni.

Tað skapar ekki bert ótryggleika hjá teimum, sum hava læknaviðgerð fyrir neyðini, men eisini millum starvsfólkinu, ið verða hött við möguleikum uppsögnum, um jättanin frá myndugleikunum á økinum, ikki verður nøktandi.

Vanlig fólk fáa varhugan av, at ósamsvor er millum turt tøl og tørvin á lækna- ligari og menniskjansligari hjálpi.

Pál Weihe lækna- stjóri, er við til at taka avgerðir í leiðsluni í sjúkrahúsvirkinum, og m.a. hevur hann til uppgávu at tryggja, at lækna- ligi fæleikin verður nøktaður.

– Landsstýrið gevur okkum ein posa av peningi, sum vit skulu brúka at geva heilsu- bót fyrri, eitt nú við kanninum, samrøðum og viðgerð. Allar viðgerðir skulu verða fullgøðar, og standa mót við tað, sum Heilsustýrið ásetur, sigur Pál Weihe.

– Vit hava onga konto til óvæntaðar útreiðslur, men noyðast at dúva uppá konto, sum er til keyp av lækna- ligum tólum.

– Tøkniliga eru vit nøkurlunda við, men menningin gongur við rúkandi ferð. Tað krevur endurnýggjan av tólum, eins væl og á eftir- útbúgving av starvsfólki.

– Kemur tað fyrri, at neyð- ugt verður at nýta ódýrari loysnir í sjúkuviðgerð, tí ov lítil peningur er til?

– Sjúkúðseting (diagnosa) og viðgerð er ikki avmarkað av peningi, men tað er inn- leggingartíðin, sigur Pál Weihe.

Ábyrgdin er hjá yvirlæknaum

– Tað verður altíð tosað um, hvussu kostnaðarkrevjandi innleggingarnar eru, og at fólk skulu útskrivast sum skjótast. Er tað lækna- ligt forsvarligt, tá Heimarøktin stríðist við at at nøkta tann tørvin sum er. Hvør hevur endaligu ábyrgdina?

– Tað er altíð yvirlæknin á ávisu deildini, sum hevur ábyrgdina. Vit siga bert, at hann skal royna at arbeiða so skjótt við viðgerini sum til ber.

– Tað hevði gingið betur um fleiri røktarpláss vóru tøk, men tað er ikki ein lækna- lig uppgáva, at hava fólk liggjandi til røkt, sigur Pál Weihe.

– Letur leiðslan seg á- virkað av politiskum og á- hugaligaum trýsti, eitt nú tá figgjarlógin skal gerast?

– Trupulleikin er m.a. at tørvurin á sjúkrahúsviðgerð og tæna- stu ikki bert verður á- settur í sjúkrahúsvirkinum, men at politikararnir áseta, hvussu nógv okkara arbeiði skal kosta í krónum og oyrum, sigur Pál Weihe.

Hann tekur fram dømi, tá fólk síggja í sjónvarpinum ella lesa í blóðunum um nýggjar viðgerðir, so biða tey um at fáa slíkar viðgerðir. Svárið er næstan altíð

Læknastjórin vil ikki gera viðmerkingar til figgjarlógin ella politisku viðgerðina, men tekur saman um: – Primeri leikluturin er at geva fýroyingum tað, sum lækna- visindin megnar. Gera vit ikki tað, so hava vit misrøkt okkara uppgávu, sigur Pál Weihe

Pál Weihe, læknastjóri:

– Vit hava ongum noktað viðgerð

Sjúkrahúsvirkið fær árliga eina ávísa upphædd frá Landsstýrinum, sum læknarnir hava til at taka, tá sjúklingar hava brúk fyri heilsu- bót. Bert yvirlæknarnir á deildunum hava ábyrgd, tó at umsitingin kann siga, at hann skal viðgera sjúklingarnir so skjótt sum til ber. Vórðu fleiri røktarpláss tøk, hevði gingið betur, men tað er ikki ein lækna- lig uppgáva at hava fólk liggjandi til røkt, sigur Pál Weihe

játtandi, um tað ber til, ella er atkomiligt hjá okkum ella í grannalondunum.

– Her er talan um eina tørvsmekanismu, sum liggur uttan fyrri okkum. Tað ber til at siga, at jättanin byggir á ein faktor, og at tørvurin á nýggjum viðgerðarhætu-

um er størri ella vaksandi, og stoytir saman við, hvat virkið kann veita og tað, sum jättanir eru til.

Pál Weihe sigur, at sjúklingar í hinum Norðurlondum og Bretlandi við, eisini seta krøv til sjúkrahúsvirkið, sum ikki eru møguligt

at nøkta.

– Ber til at seta krónur og oyru á sjúku?

– Vit nokta ongum viðgerð, og tí er ofta neyðugt m.a. at senda sjúklingar nið- ur á miðjari nátt við leigu- flugfari. Tað kostar umleið 100.000 krónur hvørja ferð.

Hendir hetta tvær ferðir, so kostar tað eins nógv og eitt starvsfólk í eitt ár.

– Kortini eydnaðist tað okkum at halda jättanina í fjør, men so komu áhuga- bólkur og politikarar upp í leikin. Teir góðtøku ikki okkara avgerð at lata pen-

sionatið aftur á jólum, hóast vit hildu tað vera eina loysn, sum var forsvarlig og til at liva við.

Áhugafeløg gagnlig

– Er tað ein vansi í arbeið- num, at politikarar og á- hugabólkar leggja trýst á leiðsluna á Landssjúkra- husinum?

– Nei, als ikki. Eg havi stóra virðing fyrri tí arbeiði, sum áhugafeløg gera. Ein sjúklingur er altíð veikur sum einstakur persónur. Um neyðugt er við trýsti frá á- hugabólkunum, fyrri at varð- veita tæna- stustøðið, so hava áhugafeløgini ein týðandi leiklut, tá teir vegna sjúk- lingin krevja eina rimiliga tæna- stu, sigur Pál Weihe og leggur aftrat, at hann ikki fatar áhugafeløgini sum figgjandir hjá sjúkrahúsvirkinum.

– Tá vit eru frísk og fara til handils, kunnu vit sjálvi gera av, hvat vit skulu keypa ella ikki, men sjúklingurin er ikki harri yvir sína støðu, sigur læknastjórin.

Stríð við fagbólkar í sjúkrahúsvirkinum, hevur eisini merkt myndina av sjúkrahúsvirkinum úteftir.

Tað heldur læknastjórin eisini hevur havt gagnliga ávirkan innanhýsis, av tí at tað hevur týðning fyrri raksturin og heldur fagliga førleikanum uppi, eitt nú við at tryggja góða viðgerð.

– Danska læknafelagið krevur at læknar skulu á skeið í sínum serøki á hvørjum ári, og tað er eitt heppið samspæl við læknafakliga bólkarnar, sum tryggjar, at fakliga og lækna- ligu vitanin verður dagförd, sigur læknastjórin.

Ikki nóg mikið at halda í hond

– Er pláss fyrri menniskjansligu umsorganini, tá tøl- ini skulu ganga upp, og tí tøkniliga partinum, sum eisini er partur av sjúkrahúsvirkinum?

– Menniskjað og tól stuðla hvør øðrum, men tað er ikki nóg mikið, bert at sita og halda í hondina hjá sjúklingum.

– Sjúklingur kann halda læknan vera ein blíðan persón, um hann bert gevur sær stundir at práta.

– Um læknin ikki gevur ta viðgerð sum er neyðug, hóast hann virkar menniskjansligur, so hevur hann ikki gjørt tað, sum lækna- ligu er gjørligt fyrri at hjálpa sjúklinginum.

– Primeri leikluturin er at geva fýroyingum tað, sum er lækna- visindin megnar. Gera vit ikki tað, so hava vit misrøkt okkara uppgávu, sigur Pál Weihe, sum ikki vil gera viðmerking til afturvendandi kjakið um figgjarlóg og peningajättanir.

Hann ásanar kortini, at tað er stak ófliggjastligt ár um ár at arbeiða seg igjøgnum figgjarettlanina, tá karmarnir eru so tringir, og ikki minst, tá talan er um at minka um arbeiðsmegina.

– Í veruleikanum vilja vit bert geva fólk frið og trygg í arbeiðinum, og avgjørt ikki at hótta fólk á teirra breyð, sigur Pál Weihe.